

Kelewis, Karaliaucziuje
kas Utarnintą išdubams,
kastoj, ant bile tokio Pusto
apsielotas, su Pustpinis-
geis ant Bertainio Metų
4 Sgr. 9 Pf.

Kelewis

is

Apsakimū Skatimat i Ke-
lewi kastoj po 2 Sgr. už
kožną, smulkeis Raštais
išdrukawotą Gilę. Gro-
matas reik hen atrahyti:
Worder = Rossgarten
№ 5.

Karaliaucziaus Broliams Pietuwiniams Žinės parnešas.

№ 65.

Karaliaucziuje, 2. Dežemberi

1870.

Abwentū Dufawimai.

Keltis, prašwist! Mėša tawo Szwiešybe, ateit ir
Pono Diewo Szlowė užteka ant tawės. Mėša štay,
Lamsybe apdengia Žemę ir Nešwiesybe Žmones. Ale
ant tawės užteka Ponas Diewas ir jo Szlowė pasi-
rodo ant tawės. Ir Pagonai waifšezios tawo Szwie-
sybeje ir Karaliei Skaitume, kursai ant tawės užteka.
Žez. 60. Togidėl ben pabust, kurs tu miegi ir keltis
iš Numirusiųjų, tay tawę Kristus apšwies! Amen.
Epėz. 5, 14.

Kaip stow su Karu?

Mums su Karu Diewui dėkuy wis dar eit geray,
ale tacziau tikt dar ne taip, kaip mes meilytumbim.
Mes meilytumbim kad Paryzo Miestas ben Kartą pasidātu
ir kad ben weikiey pilnas Pakajus pasidaryn. Ale tai
wis dar ne nusidūda. Paryzas kaip ir kelios fitos Festun-
gos dar wis driuntay laikosi, ogi priegtam Francuzijoje
mums wis iš Naujo šwiežiū didžiū Waifšū užauga,
su kurieis Musiškiei tur imtis. Rods Francuzū Puskai
wisur perweikiami ir tur atgal trauktis, ale tacziau
musū Brolicai tikt wis tur Kowoje daug Sunkenybju
pakelti, o kelintasis iš jų ir kruwinūse Musiūse Gynwist
arba Sweikatą prapudyti. Bet kaip czion dabar
wis kas eit, aš dabar bandysiu Mazumą nūgruntin-
giaus papasakoti. O tie, kurie manes primelytastis
Kortknyges prisišwudinę, šitą Išdawadyimą dabar
begu jų aiškiaus permans.

Szitose Kortknygese 12toji Korta yra Francu-
zijės Abrozės. Kas czion geltonay parwota, tai pati
Francuzija, kas mėlyna, tai Jures; pilkiejie arba lyg
gaurūtiejie Daktai, tai Kalnynai arba Kalnū Sztrie-
kiei, jūdiejie ploniejie kwiwidingay trauktiejie Brufšmiei,
tai Upės; storesniejie Kryžiū Kryžieis per wisą Fran-
cuziją einantiejie ir prie Paryzo i Wieną susibėgan-
tiejie Brufšmiei, tai Gelškelie; rundiniejie Mulelei tai
Miestai; kad fokiam Mulelyje dar fokš Spogelis arba
fokš kits Mulelis randas, tai Ženklas fokio didžio
Miesto. Kas ant fitos, arba ant bile fokios fitos
Lantfortės ant Kairės Pusės gul, tai gul i Wakarus,
kas ant Dešinės Pusės eit, tai eit i Rytus. Mėša

ant kožnos Lantfortės Kairės Pusė, tai Wakarū Pusė;
Dešinės Pusė tai Rytū Pusė, Wiršus tai Sziaurės
Pusė, Apaczia tai Pietū Pusė. Toktai geray išitėmyje
dabar šetancziūsius Išdawadyimus jų geriaus iš-
manysite.

Paryzo Miestas ne wisay Widuryje Francuzijės
gul, bet daugiaus ant Sziaurės Szalies. Ant Wakarū
Pusės Francuzija pridur prie Atlantiniū Juriū,
kuriū tas Kampas, kursai ant musū Kortos matomas,
Biskajijškū Juriū Wingis (Meerbusen) wadinamas,
toliaus ant šiaurės Pusės fitos Jures wadinamos Kar-
nole (der Kanal). Szita Juriū Karnole širia Englanta
nū Francuzijės. Sziaurini Francuzijės Kampą prie Miesto
Dank ir ~~Ke~~ toliaus ant Dešinės apėjus Francuzija dar
ant Sziaurės Pusės rubežiūjas pirmjaušiey su Bel-
gija, o dar Galuską toliaus, su Wokietija. Szale Bel-
gijės Rubezias gul Festunga Sedan, prie kurios
Pusė Francuzijės Waifšo tape sugauta, podraug su
Ciecoriumi Napoleonu. Bet kur Wokietijės Pusėj
Miestas Hweibrücke ant Kortos paženklintas randas,
tai ta Szalis, kurioje musū Waifšai Karui prasidedant
i Francuziją išwerže. Ogi czion tikt foktas 8 Myles
nū Wokietijės Rubezias atstu ir Festunga Mets pale
Moselio Upės bey pale Gelškelio gul, kur antroji
Pusė Francuzū Waifšo podraug su jės Wyrjaušūju
Gendroliumi Bazienū sugauta.

Išilgay šito Rubezias nū Miesto Hweibrücke n
toliaus po Dešinės, tai esti i Rytus linkay eidami
prieinam galiausiey prie Reino Upės. Czionay Rube-
zius Kampą padarydams sukas išilgay Reino Upės
žemyn, tai esti i Pietus linkay. Szitame Francuzijės
Kampe randas ne toli nū Reino Upės kelios Festungos,
kurias Musiškiei pergaleje: pirmjaušiey Sztrasburg,
potam Szlettstadt, Kolmar, Neubreisach. Bet
Galeli toliaus i Pietus einant užeinam Festungą
Belfort, kurią Musiškiei dar apgulę laiko ir laimėti
pasiprocewoja. Tas wisas i Wokietiją išišiešis Fran-
cuzijės Kampas išilgay Reino Upės su Wokietija su-
šrubežiūjastis Elsas wadinamas, o anapus fitos Pro-
wincos, kur Miestai Mets, Nancy bey Verdun
gul, tai Piotringiū Prowinca. Bet šitą i Wokie-
tiją išišiantiji Kampą su Prowincomis Elsas bey

Lothringen nor musū Viešpats Karalius Francuzams atimti, kadangi šitos Prowincos yra wofiškos, furias pirm Poro Szimū Metū Francuzai nū Wokietijōs paplėšę, ogi ant Untro ir todėl, kadangi šitas wifas Kampas su sawo driutomšioms Fesztungoms Francuzams didey parankiuy gul, mus apnifti, o mums wėliey didey parankiuy, prieš Francuzus atfiginti. Wislyjama: Jey Francuzai šitas Prowincas pames, tay jie mums ant wifū, arba nors ant ilgū Gziesū turės Pakaju dūti; jey jie šitas Prowincas gaus palaiſyti, tay jie prieš mus atškeršyti trokšdami, kaip weif jie tikt kiek bus atfigawę, mus wėliey Karu aptraukti bandys, ale tada rasi bene kyriaus isitaisydami, ne kaip ši Syki.

Bet dabar su Karu teip stow. Wisas Musiškiū Waiškas yra i keturias Dalis persidalnyšes. Pirmoji Dalis gul aplink Paryzq, jōs Wyriausyšis yra Karaliunas. Antroji Dalis stow nū Esfasiškio Miesto Belfort toliaus i Pietus einant aplink Miestq Dyžong (Dijon); jōs Wyriausyšis yra Gendrolius von Werder, o jo Priešininkas Garibaldis. Trecioji Dalis Musiškiū Waiško stow iš Paryzo Miesto i Pietus einant aplink Miestus le Mang (Mans), Fongtenblo (Fontainebleau). Jōs Wyriausyšis yra Princas Fridrich Karl, o to Priešininkas Aureles de Paladiue, Gendrolius Loararmijōs. Ketvirtoji musū Armija stow ſiaurinėj Francuzijoj Apygarde Miesto Amjeng (Amiens); jōs Wyriausyšis Gendrolius Manteuffel; o to Priešininkas Francuzū Gendrolius Burbakis.

Taygi Wyriausioji ir didziausioji Dalis musū Waiškū gul aplink Paryzq. Szale Paryzo gul pusiau i Pietus, pusiau i Wafarus mažas ale didey puikus Miestelis Wardu Versailles (ištariams Wersalj), kuriame musū Viešpats Karalius dabar sawo Būwitur. Kadangi Paryzo Miestas bais didelis ir su wifoms sawo Fesztungelėms aplinkuy kolia 12 Myliū Apškritumo tur, tay musū Waiškū anq Miestq apšpeiktq laifancziujū Ubazas tur dar daug didesnī Apškritumq, butent 20 Myliū. Dėl tokio didelio Apškritimo musū Waiško tasai ne wifur gal tankiuy ir tirstay stowėti. O todėl Francuzai kelis Kartus yra bande, weif ant wiendōs, weif ant kitōs Pusēs laukan werštis. Ale norint jū wis bais didele Daugybe ant wiendōs Wietōs susitaisyti ant Musiškiū ypaczien ant tokiū Wietū išwiro, kur tiejie labay išretę stowėjo, tay Musiškiei jūs tacziau wis kas Syki i Miestq atgal iware, jiems daug Išfaddōs padarydami ir daug Gifangininkū atimdami.

Bet dabar Francuzai jau seney iš Paryzo išsiwerštī ne bande, ogi jie ir nū sawo Priešanciū arba mažujū Priešfestungiū, aplink Paryzq gulincziū,

toliaus taip labay ne ſaudo kaip iš Pradžios. Dabar jū Kanulės kone pawisam nutilusios. Safoma, kad Badas tenay žmones jau baifingay warginas. Kartais išeit iš Parzo Miesto keli Szimtai arba Tufstancziei Moteriū, tarp kuriū ir žiuponiškay apšredziusū randas, Kopucziū iš Dirwōs rinkti. Musiškiams Žalnieriams tū rods gailu, ale tacziau jie tikt tur šitas badmirščiojanczias Kopucziū Rinkėjas ant jū ſaudydami pabaidyti. Neja juk per Bada Paryziškīei ant Pasidawimo tur priversti tapti. Musū Karalius nusitokėdamas, kad Badas Paryziškius weikiey priveršes kapitulieruti, yra daug Miesto Daiktū, kelis Tufstanczius Galwijū, Jawū ir kas tam lyju aplink Paryzq sugabendines, jeib galima butu, Paryzui pasidawus, išbadėjusiems Paryziškiams Gynasti išlaisyti. Ale ar Paryziškīei weif pasidūs, tai negalima iš Tikro žinoti. Jie dar wis ir wis lukuria, ban jiems ne kada nors Waiškai wifoje Szalyje Francuzijōs susitraukiantieje ant Bagalbdōs pareisę ir jūs nū Apygulimo išwalnyšę.

(Dar ne wifkas.)

Sziwėziausioji Zinia.

Jau per ilgq Gziesq buwo Paryzo bey jo Priešfestungiū Kanulės tylėjusios. Ale Naktijje nū 27 tojo ant 28, o potam ir nū 28 ant 29 tojo tos pradėjo ant wifū Pusū baifingay grianti, bet 29 tojo Nowemberio Rytmetijj Francuzai pagawo ant keliū Wietū iš Miesto laukan werštis. Sabjaušien tokiai nusidawe ant Pietū Pusēs; czion wiroto bais didele Daugybe iš Miesto laukan ant Musiškiū. Tacziau jie Nieko n'istaisę turejo atgal gryšti, kelis Szimtus Gifangininkū Musiškiū Rankose palikdami. Bet Musiškiei prapulbe 7 Aficierus ir koki Szimtq ſiokiū Wyrū. Tam patim Gziese Musiškiei ir kitur su Francuzais Darbo turejo. Butent 27 taji Apygarde Miesto Amjeng (Amiens), nū Paryzo ant Szaurēs linkay, kur Gendrolius Manteuffelis su Burbakio Puskais imtis turejo ir jūs pergalejęs Miestq Amjeng apstare. Antraję Dienq Panedėlyj 28 taji Nowemberi Loarēs Armija iš Pietū Pusēs ir iš Apygarde Miesto Orleang (Orleans) su didele Mace ant Paryzo linkay werštis pagawo. Ale Princas Fridrich Karl jūs macningay pergalejo ir didziausiję Dalī Loarēs Armijōs parymuše. Francuzai turejo 1000 Regymū ir 4000 Blasierūtū ant Pleciaus, kaip ir 1600 ſweikū Gifangininkū arba ir dar daugiaus Musiškiū Rankose palikdami taygi iš Wiso kokiūs 7000 Wyrū prapuldydami atgal trauktis. Bet Musiškiei prapulbe ſitoje Kowoje su Loarēs Armija koki Tufstanti Wyrū. Regima, kad Paryziškīei ju fitais francuziškais Waiškais susizinoję.